

Exemplar für Prüfer/innen

Kompenzációs vizsga
az egységesített, kompetenciaközpontú írásbeli
érettségi vizsgához / érettségi és diplomavizsgához

2015 június

Magyar

Kompenzációs vizsga: 1. sz. vizsgatétel

Vizsgáztatói példány
(feladatsor értékelési útmutatóval)

A kompenzációs vizsgával kapcsolatos információk vizsgáztatóknak

Tisztelt Vizsgáztató!

Az alábbi kompenzációs vizsga egy vizsgatételt tartalmaz, amely négy feladatból áll. Mindegyik feladatot a mellékelt szöveg figyelembevételével egy vizsgabeszélgetés keretében kell megoldani. A feladatokban mindkét követelményszint megtalálható: a „repció és reprodukció”, ill. a „transzfer és reflexió”. Az utolsó feladatnál a vizsgázónak önállóan, nem párbeszédés formában kell elmondania egy beszédet. Annak érdekében, hogy a vizsgázónak minden egyes feladatra elegendő ideje maradjon, illetve hogy a vizsga időtartama összesen ne haladja meg a 25 percet, ajánlatos betartani az egyes feladatoknál feltüntetett időtartamot.

A vizsgáztatói példányban a feladatokat és a mellékelt szöveget a „Magyarázatok és megoldási javaslatok a kompenzációs vizsgatételhez” című rész követi, amely segít önnek a kompenzációs vizsga értékelésénél. A vizsgáztatói példány utolsó oldalain az ehhez a kompenzációs vizsgához tartozó értékelőlapot, valamint a kötelezően alkalmazandó javítási és értékelési útmutatót találja.

Kiemelendő, hogy a „Magyarázatok és megoldási javaslatok a kompenzációs vizsgatételhez” című részben az adott feladat lehetséges megoldásai olvashatóak, melyek a tartalmi dimenzióra helyezik a hangsúlyt. A vizsgázó a feladat meghatározásától függően akkor is teljesítheti nagyon jól az adott feladatot, ha nem mindegyik javasolt gondolatot építi be válaszaiba, ha más, tartalmilag fontos nézőpontot mutat be, vagy egy másik interpretálási lehetőséget választ.

A felkészülési idő min. 30 perc, a vizsga időtartama max. 25 perc.

A kompenzációs vizsga eredménye akkor pozitív, ha a vizsgázó a fontosabb területeken nagyrészt teljesítette a követelményeket.

A végső osztályzat a kompenzációs vizsga során nyújtott teljesítményből és az írásbeli vizsga eredményéből tevődik össze. A végső osztályzatról a vizsgabizottság dönt.

Téma: Olvasás

Tétel

Alig olvasnak a fiatalok

Szituáció: Az utóbbi évek PISA-eredményei miatt egyre több fórum témája az olvasás. Ön diáktársai körében ismerteti egy magyarországi felmérés eredményeit, és összeveti ezeket saját tapasztalataival.

Olvassa el az *Alig olvasnak a fiatalok* című 2013.02.12-én egy hírportál oldalán megjelent cikket (1. melléklet)!

Dolgozza ki a következő feladatokat!		Követelményszintek
1.	Foglalja össze a szövegben található információkat a fiatalok olvasási szokásairól!	1. követelményszint: repció és reprodukció A vizsgarész időtartama: max. 5 perc
2.	Elemesse a 18–25 éves korosztály olvasási szokásait a felmérés alapján, különös tekintettel a nyomtatott könyvekkel és az e-könyvekkel kapcsolatos olvasási szokásokra!	2. követelményszint: transzfer és reflexió A vizsgarész időtartama: max. 6 perc
3.	Hasonlítsa össze a szövegben található információkat saját tapasztalataival!	2. követelményszint: transzfer és reflexió A vizsgarész időtartama: max. 6 perc
4.	<u>Mondjon egy beszédet</u> a témáról diáktársai előtt egy magyaróra keretében: Jellemezze a szövegben bemutatott helyzetet! Magyarázza meg , mivel indokolják meg a fiatalok a szövegben, hogy keveset olvasnak! Fejtse ki véleményét az olvasás szerepéről és egy pozitív változás lehetőségéről!	1. és 2. követelményszint: repció és reprodukció; transzfer és reflexió A vizsgarész időtartama: max. 5 perc (min. 3 perc)

Alig olvasnak a fiatalok

Ritkán kerül a fiatalok kezébe könyv: mindössze 7 százalékuk olvas naponta, további 16 százalékuk heti rendszerességgel. A havonta kötetet forgatók aránya sem magas (14 százalék), az ennél ritkábban olvasók 35 százalékot tesznek ki, s 28 százalékuk bevallja: egyáltalán nem olvas könyvet – derül ki az Ipsos¹ felméréséből.

A fiatalok több mint egynegyede – 28 százaléka – soha nem olvas könyvet. További 35 százaléknál is csupán néha-néha – saját bevallásuk szerint ritkábban, mint havonta vesznek kezükbe valamilyen kötetet. A 18–25 éves korosztály közel kétharmada, 63 százaléka tehát lényegében a könyvektől függetlenül éli az életét. Leginkább a szakmunkás végzettségűek vannak távol a szakmai kötetektől, a szépirodalomtól – 82 százalékuk lényegében nem (vagy alig) olvas. Az alacsonyabb végzettségűeknél 71, az érettségizetteknél 52, a diplomásoknál 18 százalék azok aránya, akik ritkán vagy soha nem forgatnak könyvet – állapította meg az Ipsos közvélemény-kutatása.

Rajtuk kívül még a férfiak és a falvakban élők körében magas (69, illetve 76 százalékos) a könyvolvasást nélkülözők aránya. A fiatal felnőttek körében az intenzív könyvfogyasztók aránya 7 százalék, nekik egyetlen napjuk sem múlik el olvasás nélkül. A szakmunkás képzettségűeknek csak 1 százaléka, az alapfokú végzettségűeknek 4 százaléka lapoz bele naponta valamilyen kötetbe, az érettségizettek körében 10 százalékos ez az arány, a felsőfokú intézményt végzettek csoportjában sem magas, 14 százalék. [...]

Nem kötik le őket

A fiatalok objektív (vagy annak tűnő) és szubjektív indokokat is felhoznak, amikor az alacsony szintű olvasási szokásaikról adnak számot. A legtöbben – 55 százaléknál – azzal érvelnek, hogy a hétköznapi teendők sorába nem fér bele az olvasás, erre nincsen idejük. Az átlagosnál is gyakrabban említik az időhiányt a 20 év felettiek, a már dolgozó korosztályok.

A fiatalok 31 százaléka a könyvek magas árával indokolja, hogy nem olvas többet – főleg a szakmunkás végzettségűek utaltak erre. Sokan vannak, akik nem külső körülményekre hivatkoznak, hanem felvállalják az olvasással kapcsolatos közönyüket. Az ifjú felnőttek 45 százaléka azt mondja, hogy azért nem olvas (többet), mert nem érdekli őket a könyv. Hasonló tartalmú választ adott az a 32 százaléknál fiatal, akik úgy fogalmaztak: nem kötik le őket az irodalmi művek.

Viszonylag sokan, 26 százaléknál úgy érzik, hogy ennél sokkal fontosabb dolgok vannak az életükben, míg 18 százaléknál felesleges időtöltésnek tartják az olvasást. Az efféle beismerő érvek leginkább a tizenévesekre és az alacsonyabb státuszúakra jellemzőek.

Az e-könyv sem csodaszer

Az elektronikus könyvolvasó még egyáltalán nem terjedt el a fiatalok körében, csak 2 százalékuk rendelkezik ilyen technikai eszközzel. Ezen túlmenően 7 százaléknál gondoltak már arra, hogy vásároljanak maguknak készüléket – főleg az érettségizettek és a diplomások körében van erre szándék (12, illetve 20 százalékuknál). A korosztály harmada azt feltételezi, hogy előbb-utóbb az e-könyvek gyakoribbak lesznek, mint a papírra nyomtatottak, de a fiatalok fele szerint nem valószínű, hogy ez bekövetkezik. Ha valaki már vett magának könyvolvasót, vagy tervbe vette a vásárlást, arra hajlik, hogy az e-könyvek a jövő (82 százalékuknak ez a véleménye).

A közvélemény-kutatást az elmúlt 3 hónapban készítette az Ipsos, a 15–25 év közöttieket reprezentáló 500 fő személyes megkérdezésével.

Forrás: <http://fn.hir24.hu/itthon/2013/02/12/alig-olvasnak-a-fiatalok/> [2014.01.26.], rövidített változat

Szómagyarázat:

¹ Ipsos: közvélemény-kutató intézet

Magyarázatok és megoldási javaslatok a kompenzációs vizsgatételhez

Téma/tétel	Olvasás
Szituáció:	helyzet: beszéd egy magyarországi olvasással kapcsolatos felmérés eredményeiről magyarórán szerep: beszédet mondó diák címezett: diáktársak
A tétel feladatainak teljesítése tartalmi szempontból:	
Az input-szöveg(ek) lényeges gondolata(i):	Ritkán olvasnak a fiatalok az Ipsos-felmérés szerint Kétharmad alig olvas A végzettség szerinti megoszlás
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Foglalja össze ...!	A fiatalok indokai, miért nem olvasnak: <ul style="list-style-type: none"> ■ időhiány ■ a könyvek magas ára ■ nem tartják fontosnak az olvasást Az elektronikus könyvolvasók / e-könyvek jövője
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Elemesse ...!	<ul style="list-style-type: none"> ■ felmérés: 15–25 év közötti fiatalok, 500 személy megkérdezése ■ a felmérés általános információi, adatai ■ a nyomtatott könyv, ill. az e-könyv olvasási szokásaival kapcsolatos felmérési eredmények
Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Hasonlítsa össze ...!	Egyéni tapasztalatok összevetése a szöveg egyes kijelentéseivel.
Megoldási lehetőségek a 4. feladathoz:	beszéd a diáktársak előtt egyéni feldolgozás: <ul style="list-style-type: none"> ■ a beszéd megfelelő szerkezeti felépítése ■ az első három feladat tartalmának felhasználása és reflexiója ■ tényekben helytálló fogalmazás ■ indoklás egyéni érveléssel: lehetséges válaszok: – a könyvek árának csökkentése / állami támogatás – az olvasás megszerettetése már gyermekkorban / módszerek kidolgozása – az olvasás értékének tudatosítása az iskolákban – az esti mese fontossága / fantázia fejlesztése